

ekoPolis
nadácia

Martina Paulíková, Nadácia Ekopolis

**Zapojenie verejnosti do plánovania a
vytvárania verejných priestorov**

Banská Bystrica, 30. 03. 2010

ekoPolis
nadácia

Nadácia EKOPOLIS

- vznikla v roku 1991
- je členom medzinárodného konzorcia EPSD spájajúcom nadácie v ČR, Bulharsku, Maďarsku a Rumunsku
- grantové programy venujúce sa priamo podpore úprav verejných priestranstiev resp. ich častí:
  - grantovo-asistenčný program „PriStory“ (2005)
  - Greenways (2006)
  - Zelené oázy (2007)
- „UrbSpace“ – medzinárodný projekt na výmenu a rozvíjanie skúseností s plánovaním a vytváraním kvalitného urbanizovaného prostredia.
- „PriStory pre ľudí“ – projekt s ambíciou upriamiť pozornosť širokej verejnosti na urbanizovanú krajinu a kvalitu života v nej a na rôzne aspekty verejných priestorov

Prečo vôbec rozmýšľať o zapájaní „laikov“ do tvorby verejných priestorov?

Ak rozhodujú o využití územia iba authority:

- znižuje sa ochota ľudí pomáhať a svojpomocne sa starať o verejné priestory („Za to je niekto platený!“, „Príďte, dajte, urobte!“)
- zhoršuje sa vzťah verejnosti k verejným priestorom – vandalizmus a iné negatívne sociálne javy, čím sa znižuje atraktivita verejných priestorov a sú nutné dodatočné zdroje na ich opravu/obnovu
- zhoršujú sa vzťahy verejnosti k verejným činiteľom – v dôsledku toho v krátkodobom aspekte vznikajú konflikty (petície, súdy, priame akcie) a v dlhodobom aspekte apatia a nezáujem

ekoPolis
nadácia

Limity účasti verejnosti

- nevhodná v krízových situáciách – potreba konať rýchlo, krízové riadenie
- potreba aktívnej verejnosti (nedá sa vnútiť)
- nie často pri maličkostiach
- potreba kvalitných ľudských zdrojov (niekedy zvonku komunity)
- časová náročnosť
  - jednotlivé nástroje by mali byť vedome zoradené a použité v konkrétnom čase
  - dôležité je najskôr vôbec verejnosť informovať a dovzdelávať o tom, čo od ľudí chceme a prečo
  - až potom sa dá pracovať s verejnosťou a získavať od nej kvalifikované pripomienky, návrhy, predstavy o budúcnosti mesta/časti mesta/verejného priestoru

Štandardné nástroje pre prácu s verejnosťou pri tvorbe verejných priestorov

- zverejnenie dokumentov, ktoré vyžaduje stavebný zákon či zákon o obecnom zriadení resp. iné - na úradnej tabuli (oznámenia, VZN a pod.)
- zverejnenie ÚPD (prieskumy a rozbery, zadanie, koncept, návrh ÚPN) na webe
- verejné prerokovanie (formou stretnutia, na ktorom sú poskytnuté informácie o obsahu dokumentácie)
- prerokovanie nezohľadnených pripomienok
- zverejnenie schválených dokumentácií a ich aktualizácií na webe

- tlmočenie predstáv cez odborné komisie pri MsZ príp. cez výbory mestských častí a poslancov
- vystúpenie na komisiách, zastupiteľstve

ekoPolis
nadácia

Čo iné sa dá použiť na komunikáciu s verejnosťou - PRINCÍPY

- informácie sú základ
- zapojiť všetky skupiny verejnosti, používať rôzne nástroje pre rôzne skupiny verejnosti
- vizualizovať (modely, montáže obrázkov, 3D plány)
- diskusie na mieste (najmä v prípade zamýšľaných rozsiahlejších či väčších zmien, väčších projektov)
- využiť miesta, kam chodia ľudia tak či tak (aj krčmy)
- umožniť reálne spolurozhodovanie (teda informovať o už prijatom rozhodnutí je zväčša nedostatočné a z dlhodobého hľadiska rizikové)
- prijať myšlienku, že laickí obyvatelia mesta sú tiež „expertmi“ (aj keď nevedia aké šrafovanie označuje akú funkčnú plochu), pretože oni žijú v meste, každodenne používajú verejné priestranstvá, znášajú dôsledky rozhodnutí autorít aj v čase, ak autority už pôsobia inde

Grantovo-asistenčný program PrieStory

- vznikol v roku 2005
- pomáha vytvárať verejné priestory - navrhnuté, vybudované a udržiavané miestnymi obyvateľmi
- zabezpečuje vzdelávanie, technickú asistenciu a finančný príspevok (4 500 – 5 000 €)
- ponúka účastníkom metodický postup, ktorého výsledkom je vytvorenie alebo rekonštrukcia verejného priestoru s viditeľnou pozitívnou zmenou
- metodika bola vytvorená v spolupráci s PDCS Slovensko
- partnerom programu je ČSOB Finančná skupina

ekoPolis
nadácia

Program PrieStory

- doteraz upravených 23 priestorov po celom Slovensku, ďalších 5 pribudne do konca roka 2010
- podporené boli úpravy vo veľkých aj maličkých sídlach, od Bratislavy po Ublú, vznikli detské ihriská, námestia, parčíky, miesta na kultúrne akcie
- plánovacie skúsenosti z menších aj väčších projektov so zapojením niekoľko sto obyvateľov rôznych vekových skupín, sociálneho postavenia, vzdelania atď.
- realizačné skúsenosti z menších projektov - na plochách rádovo niekoľko 10 až 100 m²

Banská Bystrica - Fončorda: pred, počas a po úpravách v r. 2008

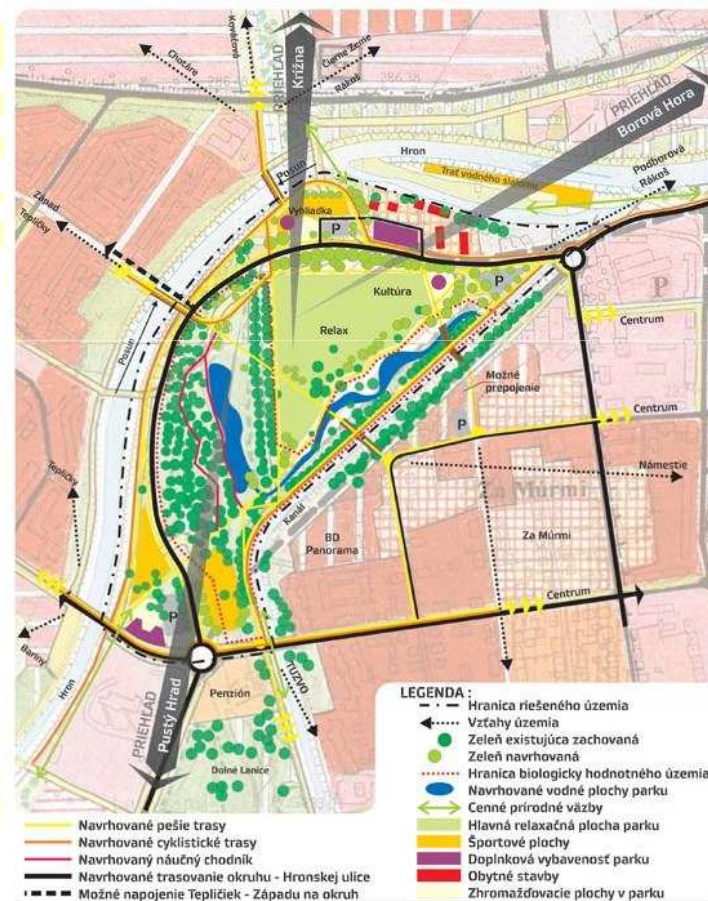
Banská Bystrica – Sásová: začínajúci projekt Pink Park (Ružová ul.)

Projekt: Priestory pre ľudí

- **partneri:** Nadácia Ekopolis, Mesto Zvolen, ZMOS, UMS, Združenie Slatinka
- **cieľ:** upriamiť pozornosť širokej verejnosti na urbanizovanú krajinu a kvalitu života v nej a na rôzne aspekty verejných priestorov
- **2 časti projektu:**
  - workshopy o metodikách a postupoch vytvárania verejných priestorov a ich uplatnenie na modelovom území (mestský park Lanice vo Zvolene)
  - šírenie skúseností a informácií ďalším miestnym skupinám a samosprávam

Ideové návrhy parku Lanice (zo súťaže - Mesto Zvolen)

Súťaž návrhov - Urbanistické riešenie územia
MESTSKÝ PARK HORNÉ LANICE

Situácia širších vzťahov 1:2500

ZELENÉ PĽÚCA

ZELENÁ TRÁVNATÁ PLOCHA
PRÍSTUPNÁ PRE VŠETKÝCH

CHODNÍKOV

SO ZACHOVANÝM PRÍRODNÝM BOHATSTVOM

MIESTO PRE REKREÁCIU A

ŠPORT: VODNÉ ŠPORTY
BICYKLOVANIE
KORčuľOVANIE
TENIS
BEDMINTON...

STRETÁVANIE SA ĽUDÍ

CHODNÍKY, TRASY, MOSTY,
RESTAURÁCIA, KAVIARĚN, WC, P,
ALTANKY, LAVICKY

KREATÍVNI ÚRADNÍCI

©2009

M 1:2500

Handwritten signatures and initials

ekoPolis
nadácia

Nadácia Ekopolis
Komenského 21
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048/ 414 52 59

paulikova@ekopolis.sk
www.ekopolis.sk
www.priestory.sk

